

Největší přikázání

Lv 19, 1-2.15-18

1. Tesalonickým 2, 1-8

Mt 22, 34-40

Jeden zákoník se Ježíše otázal: „Mistře, které přikázání je v zákoně největší?“

Dalo by se předpokládat, že všechna přikázání v zákoně jsou stejně důležitá, neboť jsou všechna od Boha a člověk nemá mezi nimi rozlišovat. Ale už rabínská tradice zná hledání největšího přikázání jako shrnutí pro všechna ostatní. Sama otázka zákoníka dokládá, že takové shrnutí je možné a existuje. Ježíš dobře znal Starý zákon, dovedl ho vykládat a význam jeho učení posunul dál.

Ježíš odpověděl: „Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí. To je největší a první přikázání.“

Přikázání, které Ježíš zvolil v souladu s židovskou tradicí, požaduje naprostou otevřenost a odevzdanost vůči Bohu. Neexistuje žádná oblast lidského „já“, která by nepodléhala Bohu a nebyla mu odpovědná. Srdce představuje ve starozákonní době lidské sklony a snahy. Je místem lidského rozhodování, mohou jím zmítat vášně a může mít sklon k dobru i zlu. A tak vše co v srdci je se má podřídít lásce k Bohu. Duše je přímo jiným názvem pro člověka (Gn 12,5) a také je sídlem citů, zájmů a náklonností. Mysl pak v sobě zahrnuje myšlení, rozum, duševní život, smysly. Toto dávné rozdělení nemá nic společného s dnešní psychologií.

Celé toto shrnutí vztahu člověka vůči Bohu je vzato z 5. knihy Mojžíšovy – Deuteronomia, z vyznání „Slyš Izraeli“, které ve starozákonní době bylo hlavním vyznáním izraelského lidu.

„Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný. Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou. A tato slova, která ti dnes přikazují, budeš mít v srdci. Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat. ....“ (Dt 6,4-7)

Důraz je zde položen na slovo „slyš“. Lásku nelze nikomu nařizovat. Naše odpovědnost je v naslouchání Božímu slovu. Láska k Bohu a bližním je pak důsledkem tohoto naslouchání. Lidské srdce není zlé, pokud do něho proudí skrze uši opravdu Boží slovo.

Druhé přikázání: „Miluj svého bližního jako sám sebe.“

Druhé přikázání je také starozákonním citátem (Lv 19,18). Prvnímu přikázání se podobá slovesem budeš milovat. Předepisuje však jinou míru. Vůči Bohu je to láska bezvýhradná. Bližního - jako sám sebe. Ne méně, ale také ne více. Nezbožštíš si člověka. Ježíš posunul také význam slova bližní. Izraelci považovali za bližní pouze svůj národ. Ježíš toto chápání rozšiřuje a považuje za bližního každého člověka.

Obě přikázání tak odpovídají našemu tradičnímu členění Desatera na dvě desky. Jedna se vztahuje k Bohu a druhá k člověku. Obě tyto desky jsou charakterizovány klíčovým slovem – milovat.

Vyzdvižením dvou přikázání Ježíš nezrušil ta ostatní. Spíše je podává jako klíč k tomu, jak všemu ostatnímu v Zákoně a knihách proroků porozumět.

/Slovo na neděli 25. 10. 2020 Dana Kalivodová/